

ויזרע יצחק

פרשת "לך לך"
הפטרה: "למה תאמר"
" חשוך תשס"ט

יוצא לאור ע"י מדרשת
"ויזרע יצחק"

ב"ש	חיפה	ת"א	י"ם	
16:27	16:14	16:26	16:10	כניסת שבת
17:22	17:19	17:21	17:25	צאת שבת
17:59	17:56	17:58	18:02	רבנו תם

הגיגים מפרשת השבוע

"ואעשך לגוי גדול ואברכם ואגדלה שמך" (בראשית יב' ב)

"כל הקורא לאברהם אברם עובר בעשה" (ברכות יג.),

ואילו אצל יעקב מצאנו בתורה שנקרא יעקב גם לאחר שהשתנה שמו לישראל, אף על פי שציווה השם יתברך "לא יקרא עוד שמך יעקב". מה טעם הדבר?

את שמות האבות "אברהם יצחק יעקב" מרכיבים משלש עשרה אותיות, כמנין "אחד" לרמז, שהם הכריזו בעולם על אחדות הא-לקים. גם את שמות האמהות "שרה רבקה רחל לאה" מרכיבים משלש עשרה אותיות. ביחד זה עולה לעשרים ושש אותיות, כמנין "הויה".

זה נכון רק אחר שנתגדל השם "אברם" ל"אברהם", אילו נשאר "אברם" כמקודם, הרי מן ההכרח היה להגדיל שמו של יעקב ל"ישראל", כדי להשלים את מנין האותיות הדרוש.

וזהו פשוטו של דבר "ואגדלה שמך" מ"אברם" ל"אברהם", ו"זה שאומרים א-לקי יעקב" שכן אילו אמרו ישראל, לא היה שמך יכול להתגדל ועל כורחו היה נשאר "אברם" כמקודם.

וזה מרומז בפסוק: "לולא ה' שהיה לנו" - לולא הצורך לשמור על הגמטריה של ה' הויה"ה), אזי "יאמר נא ישראל" - היינו אומרים "א-לקי ישראל" במקום "א-לקי יעקב".

"ואעשך לגוי גדול-זהו שאומרים א-לקי אברהם, ואברכך-זהו שאומרים א-לקי יצחק, ואגדלה שמך-זהו שאומרים א-לקי יעקב" (רש"י)

בתקופתו של המהר"ל היה כומר ידוע שחבריו היו מרננים עליו כי הוא יהודי וכדי להוציא את הטענה הזו מליבם נהג להתגרות ביהודים ולהציק להם בעיקר על אמונתם, פעם אחת בא אל המהר"ל והחל ללגלג עליו. "ידוע לי" - אמר - "שהיהודים מזכירים שלש פעמים ביום, בתפילת שמונה עשרה, את שלשת אבותיהם, אברהם, יצחק ויעקב. ואם משה רבינו אכן הביא לכם את התורה והפך אתכם לעם הנבחר ביותר על פני היקום, מדוע אינכם מזכירים אותו בתפילת שמונה עשרה שהיא כל כך חשובה?"

המהר"ל שהבין שכל כוונתו של אותו כומר היא לנגח ולפגוע ביסודות האמונה היהודית, השיב לו כלאחר יד: "אמנם מן הראוי היה להזכיר את משה רבינו בתפילת שמונה עשרה, אבל מה לעשות שאצל משה נמצא פגם שהרי חותנו היה... כומר".

"ויכך אתו לוט" (בראשית יב' ד)

קודם ביאתו לארץ ישראל היה לו לוט חבר ורע, ולכך כתיב "אתו", באותה מעלה. וכשהיו בארץ ישראל וראה אברם את ה' פעמיים נתקדש בקדושה יתירה עד כי היה לוט מבחינה רוחנית רחוק הרבה ממנו, ולכך כתיב "ויעל אברם ממצרים... ולוט עמו". שרק לוט מצד בחינתו הלך עם אברם כחבר ורע. ולכך נאמר עוד "וגם ללוט ההולך את אברם", כי הוא לא הבין את גודל השגתו ומעלתו של אברם.

(משך חכמה)

שירת בקשות בנוסח יהודי מרוקו - "שיר ידידות"

הרינו שמחים לבשר לציבור כי גם השנה תקיים חברת הבקשות "מאיר השחר" בני-ברק

בהדרכת יוסף בן חמו הי"ו החל משבת פרשת "נח" שירת בקשות

בערבי שבת בשעה שמונה (20:00)

בבית הכנסת "תורת ישראל" קרית הרצוג - רחוב אברמסקי 26

לקבלת העלון ישירות לתיבת הדואר האלקטרוני שלך, נא שלח מייל לכתובת זו : yosbh1@gmail.com

העלון מוקדש

לע"נ: יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל יצחק בנימין בר שורין ז"ל חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.
לרפואת: הרה"ג מרדכי צמח אליהו בן מזל טוב שליט"א

"ויאמר הבט נא השמימה וספור הכוכבים... ויאמר לו כה יהיה זרעך" (בראשית טו ה)

כמו שהכוכבים הרחוקים נראים לנו קטנים מאד, והאמת היא שהם גדולים מאד מאד, שהרי ישנם כוכבים שגדולים מכדור הארץ פי כמה וכמה. כך גם בני ישראל. לפעמים מתקבל רושם מוטעה על יהודי שהוא יהודי קטן ופשוט, אבל האמת היא שאין כזה דבר יהודי פשוט. כל יהודי הוא עולם מלא וערכו האמיתי לא יסולא בפז. אלא שמרחוק הוא נראה קטן.

(אוצר התורה)

"והאמין בה' ויושבה לו צדקה" (בראשית טו ו)

מאי קא משמע לן, וכי ענין גדול הוא לאברהם אבינו, להאמין להבטחה מפורשת מפיו יתברך. ברום, לפי שמצינו גבי יעקב, שאף שהבטיחו הקב"ה "ושמרתך בכל אשר תלך" בכל זאת נאמר: "וירא יעקב מאד", שחשש בלבו שמא יגרום החטא, מודיעך הכתוב שאברהם לא פחד שמא יגרום החטא. ומדוע, משום "ויחשבה לו צדקה", שחשב הבטחה זו משום צדקה וחסד שקב"ה עושה עמו, ולא משורת הדין. ועל חסד ה' נאמר "חסד ה' מעולם ועד עולם", אפילו שיחטא. לכך לא חשש כלל שמא יגרום החטא.

(הגר"א)

"הגר שיפוזת שרי" (בראשית טז ז)

כבר היינו יודעים כי שפחת שרי היתה שכבר הזכיר למעלה ולה שפחה מצרית ושמה הגר? אבל יתכן לפרש כי המלאך הזכיר שפחת שרי לשני ענינים, הא' להורות שאין דבור המלאך בא אל המצרית הזאת כי אם לכבוד שהיתה שפחת שרי. והשני לקיים השפחות והעבדות שתהיה משועבדת לשרי כל ימיה, וכמו שאמר לה "שובי אל גברתך", וגם זרעה עתידין שיהיו משועבדין לזרעה של שרה באחרית הימים.

(רבינו בחיי)

"והוא יהיה פרא אדם" (בראשית טז יב)

בלשון הקודש הדרך היא להזכיר את שם העצם לפני שם התואר התאר את אותו שם עצם. לדוגמא, אומרים "אדם חכם" ולא "חכם אדם", וכמו כן "איש עשיר" או "איש נבון", שהרי "אדם" הוא שם העצם המתואר בשם התואר "חכם". אם כך, מדוע אמר המלאך להגר כי ישמעאל יהיה "פרא אדם", ולא אמר "אדם פרא"? אלא, אומר הגאון מבריסק, רבי יהושע לייב דיסקין, רמז לכך שעיקרו של ישמעאל הוא "פרא", ואילו ה"אדם" שבו יהיה טפל לשם ה"פרא" שבו. פראות ישמעאל אינה סתם תואר המתלווה, כי אם עצם מעצמותו ותוכן מהותו.

"זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם המל לכם כל זכר" (בראשית יז י)

"אמר רב: קיים אברהם אבינו כל התורה כולה... אמר רב ואיתימא רב אשי: קיים אברהם אבינו אפילו עירובי תבשילין" (יומא כח:). ומדוע, אם כן, דוקא במצות מילה המתין עד לציווי מפורש שקבל מהקב"ה? בעל "תרומת הכרי" מתרץ שהסיבה היא שגוי פסול למול אחרים ואפילו אם הוא עצמו מהול. וקודם שנצטוו היה דינו של אברהם כבן נח, שאינו מצוה על המילה, לכן לא יועיל מעשה המילה מאומה. מה שאין כן אחרי שנצטוו שהוא כישאל על ששכר לימול.

רבי אברהם יהושע מאפטא מסביר שכל עוד אין על אברהם ציווי מפורש, לא זה בלבד שאין מצוה לימול אלא שיש כאן איסור שהרי אסור לאדם לחבול בעצמו.

רבי יצחק סולובייצ'יק מבריסק זצ"ל מחדד ואומר, שהרי מצוה זו נקראת "ברית". ובכל מעמד של כריתת ברית צריך שיהיו בה שני הצדדים שכורתים את הברית. ומשום כך לא קיים אברהם את מצות מילה לפני שנצטווה, שהרי לא היה בזה משום כריתת ברית עם הקדוש ברוך הוא. לכן חיכה אברהם עד שיצטווה על כך מהשי"ת, ואז קיים את המצוה שכורתת ברית בינו ובין הקדוש ברוך הוא.

הגאון מוילנא מסביר לפי המובא בגמרא "אמר רבי חנינא גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצוה ועושה" (ב"ק לח). לכן, בשאר המצוות לא המתין לציווי ה' כי אפשר לקיימן שוב כשיהיה מצווה. מה שאין כן מצות מילה, שאם לקיימה כשאינו מצווה לא יוכל לקיימה שוב כשיהיה מצווה.

"וקראת את שמו יצחק" (בראשית יז טז)

השם הזה הושם ליצחק על ידי הקב"ה, ומפני זה לא נשתנה שמו לעולם לקרותו בשם אחר, כשם שמצינו באברהם שנשתנה שמו מאברם לאברהם, וכן יעקב מצינו שנשתנה שמו מיעקב לישראל, לפי שהושם השם בכל חד מהם על ידי אביהם, אבל יצחק שהושם על ידי הקב"ה הוקבע לו לעולם השם ההוא ולא נשתנה.

(רבינו בחיי)

גמ"ח תפילין "יד יצחק"

ברשותינו מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) להשאלה בטלפון : 052-3268315

הארות והערות ניתן להפנות לבן חמו יוסף 052-3268315 yosbh1@gmail.com

חברת הבקשות "מאיר השחר" בני ברק ומדרשת "ויזרע יצחק"

שירת בקשות נוסח מרוקו ערב שבת - 20:00 בית כנסת "תורת ישראל" קרית הרצוג ב"ב

לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו מוצ"ש - 20:30 בית כנסת "תורת ישראל" קרית הרצוג ב"ב